

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Vitæ S. Ferdinandi, Regis Castellæ Et Legionis, Ejus Nominis Tertii

Papebrochius, Daniel

Antverpiæ, 1684

§. III. De ejusdem Gladio & Vexillo, nec non de Clavibus ingredienti oblatis,
aliisque ejusmodi monumentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42333

§. III. De sancti Regis gladio & labaro, nec
non de clavibus ingredienti traditis, aliisque
ejusmodi monumentis.

Prudentius de Sandoval in historia trium E-206
piscoporum, ad finem Vitæ Comitis Ferdi-
nandi Gonsalvii (fuit hic Castella Comes tem-
pore Ranemiri Regis, heroicis contra Saracenos
gestis clarus; quem ab insigni pietate & felicitate
delatum, Ensis & la-
barum ad
obsidionem
te multum laudat Rodericus Toletanus lib.5 cap.2 & 12, &
floruit sub medium sæculi X) ad hujus, inquam Herois vi-
ram addit Prudentius de Sandoval, apud Spinosa, quod
sanctus Rex Ferdinandus, iturus ad obsidionem His-
palensem, extulerit secum os unum de illius corpore,
cum ense & labaro, tamquam viri sancti, & cujus
meritis speraret multum se adjuvandum. Deinde pro-
sequitur Spinosa: Quod exemplum imitati successo-
res Reges, eundem gladium sæpe petierunt, ad ma-
ximi momenti expeditiones profecturi, ac nomina-
tim Infans Ferdinandus, in obsidione Zaharana &
Antiquerensi. Est autem gladius ulnam unam lon-
gus & acutissimus, in capuli vertice globum habens
crystallinum, & pro transverso pretiosam ex lapide
flavo petram, ad unius digiti crassitiem. Servatur au-
tem in sacristia Capellæ Regiæ, indeque effertur ad
processionem, die S. Clementis XXIII Novembris du-
ci solitam, in gratiarum actionem pro liberata à
Mauris urbe; quem sursum elatum portat Assistens
Hispalensis, præcedente illustriori quodam viro, ex
parte Civitatis delecto, qui vexillum ferat, quod Re-
gi sancto præferebatur quando urbem obtinuit, ser-
vaturque in Sacristia majori ecclesiæ. in processio-
ne annua
circumfe-
runtur.

207 Apparatus autem Regiæ capellæ tali die hic
est. Ad latus dexterum portæ, sub diviti conopæo,
collocantur figuræ Sancti Regis & Reginæ Beatricis,
primæ uxoris ejus ad sinistram, dexterum latus te-
nente

*maxima
cum reve-
rentia.*

nente figura filii Alphonfi Sapientis, omnes vestitæ quam speciosissime: Regis autem figura prædictum gladium manu dextera tenet, Accedente ergo ad Thronum Assistente, interim dum è capella procedit pompa, Capellanus major ibidem adstans cum Custodibus, genu flexus osculatur prædictam dexteram, ab eaque acceptum gladium tradit Assistenti in manus, quas suis ipse manibus stringit, exigitque juramentum in forma Castellanis consueta, quod eum sit restitutus finita celebritate: qua de re mox conficitur publicum instrumentum à Notario, cum in finem præsentem. Habet autem Christophorus Núñez Sacellanus in suis manuscriptis, quod anno MDVIII gladium istum in processione extulerit ipsemet, tunc forte Hispali præsens, Rex Ferdinandus, vexillum vero gestandum tradiderit Legato Cæsaris Maximiliani, dicens, Si hic adesset Nepos meus Carolus, ipsius partes forent ipsam portare: nunc, quoniam abest, vices ejus sustine. Tanta in veneratione habent Reges nostri honorandas illas reliquias, *Hactenus Spinosa: quibus ex Zuniga addiderim, non a- que probari omnibus, quod resarciendo sacrum istud vexillum subditus hinc inde alius fuerit pannus, sicut facile deprehenditur à non hebiti oculo, licet major pars sit materia antiqua; verentur enim ne, paulatim evanescente panni utriusque discrimine, non distinguatur à recentiori vetustior.*

*Clavis ar-
gentea urbis
sancto Re-
gi fabricata*

208 *Servatur præterea, teste eodem Zuniga num. 24, inter ecclesie rariora cimelia, Clavis argentea & ex parte inaurata, quam creditur Sanctus Rex, sibi successoribusque in urbem ingressuris in posterum offerendam, fabricari jussisse, loco alterius ferreæ, sibi ab Axataf Mauro sub introitum ante portas urbis oblata, qua hodie est in potestate D. Antonii Lopez de Mesa, olim autem putatur in archivio civitatis custodita fuisse. Alii veresimilius sentiunt, prædictam argenteam clavem, à Iudeis fabricatam, ab Archisynagogo Hispalensi oblata Regi fuisse: id- que*

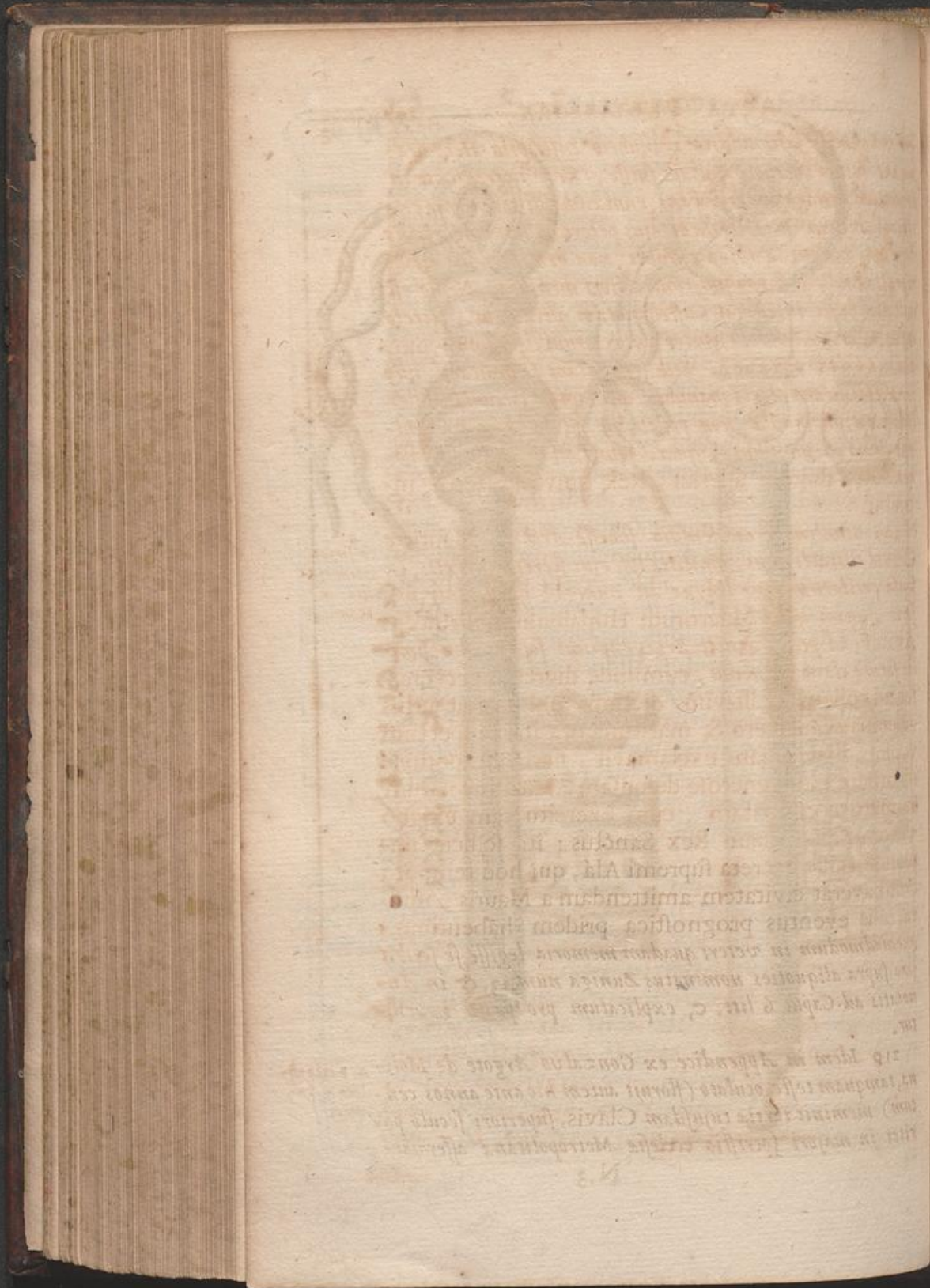
DIOGENES
REVERERE

בא
הא

מלך חביר כים צנתח
מלך פל חארץ יברא

stict
ctum
o ad
ooc-
cum
dex-
tenti
toque
quod
mox
cum
Nu-
o m-
ipse-
idus;
saris
Ca-
quo-
atio-
uias.
n a-
exil-
e de-
mate-
pan-
ve-
2.24,
per-
sori-
bre-
tauro
st in
pa-
lmo-
abri-
: id-
que

que verosimile facit addita manubrio inscriptio Hebraica: notant autem in more Iudæis fuisse, Rege ingrediente in locum ubi Synagogam habebant, eum cum tali ceremonia excipere & simul protectionem ejus petere. Viriusque clavis formam, qualem Zuniga exhibet, non gravabor hic etiam representare, sed paulum contractiori mensura. Nemo est qui non facile intelligat Castellanos verborum, secreto ipsius Clavis tam eleganter intextorum, sensum, DIOS ABRIRA, REY ENTRARA. Sed scripturam Hebraicam, que per extimam annularis manubrii orbitam est circumducta, & cum exprimi suo loco non posset, hic ad latus notatur, minus obvia est omnibus; quare eam Latine sic reddi moneo: Rex Regum aperiet, Rex universæ terræ introibit.

209 Similem ferme sensum subesse Arabicis Mauricæ Clavis characteribus, similiter ipsi ejus secreto intextis, ex sensu peritorum ejus lingue ait Zuniga: quod tanti non facio, quam quod Maurorum Hispalensium Princeps Axataf, ad pedes Sancti Regis exprimi solitus cum similis formæ clavi in manu, cum inde digressus pervenisset ad collem Belli-vifus dictum, ubi incipit urbis aspectus evanescere & maritima ora in conspectum venire; illacrymans exclamavit, fieri non potuisse ut urbem tam generose defensam, tanto incolarum numero constipatam, cum exercitu tam exiguo vinceret alius quam Rex Sanctus: ita scilicet implenda fuisse decreta supremi Alá, qui hoc tempore destinaverat civitatem amittendam à Mauris, multa talis eventus prognostica pridem habentibus, quemadmodum in veteri quadam memoria legisse se scribit jam supra aliquoties nominatus Zuniga num. 23, & in Annotatis ad Caput 6 litt. c, explicatum pro parte invenitur.

210 Idem in Appendice ex Gonzalvo Argote de Molina, tanquam teste oculato (floruit autem hic ante annos centum) meminit tertie cujusdam Clavis, superiori seculo pariter in majori sacristia ecclesiæ Metropolitanæ asservate, ac tertia edicta à Ludovico XIII. dais.

quam ingredienti Regi obtulerint Judæi, facultatem petentes (ut deinde ad cuiusque Regis ingressum facere ea in more fuit) commorandi in sibi assignato vico: Notabilis ea est, inquit, raritate fabricæ ex omni metallo, sic ut unumquodque per se distincte appareat: secretum ejus contextum similiter ut primæ, ex litteris eadem Castellana verba utrimque legenda exhibentibus: in circulo autem annulari Hebraicis characteribus scripta verba, sic à peritis Latine reddebantur, REX REGUM INTRABIT, TOTUS MUNDUS EUM VIDEBIT.

Scyphus Regis crystallinus.

211 Denique idem Zuniga ad an. 1252 num. 30 addit, quod etiam in Ecclesia Cathedralis thesauro servetur poculum crystallinum, auro circumornatum ac munitum, in cuius aureo labro litteris antiquis hæc legitur inscripta sententia: Dominus meus: Dominus mihi adjutor, & non timebo quid faciat mihi homo, & despiciam inimicos meos; ex quo vase creditur sanctus Rex bibere solitus.

CAPUT XIX.

Ferdinandi Regis extrema gesta ac pientissimus obitus.

212 **P**ostea victoriam suam ipse per se prosequens Rex præclarus, obtinuit Xerez, Medinam, Alcalam, Bejar, Sanctam-Mariam à portu, & Gades intra ipsum mare sitas; nec non Sanlucar de Alpechin, Arcos, Lebrixam, Rotam, Trebuxenam aliaque loca plurima, haud facile nominanda sigillatim, ac denique quidquid ad hanc partem a cis mare est regionum. * Totos octo annos in Andalusia transegit Ferdinandus, neque amplius in Castellam rediit; eoque tempore arumnas & pericula multa sustinuit; quia quemcumque locum obsidione cinxisset, non prius fere dimittebat quam obtinuisset, quantumcumque gra-

Post 8 annos in Andalusia actos

vem